

نظریه ها و جامعه شناسی انقلاب

دکتر صلاح الدین هرسنی

www.ketab.ir

سرشناسه : هرسنی، صلاح الدین، ۱۳۵۰
عنوان و نام پدید آور: نظریه ها و جامعه شناسی انقلاب
مولف : دکتر صلاح الدین هرسنی
مشخصات نشر : بروجرده: انتشارات کلهری، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : ۲۲۱ ص. ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۳۹-۶۸-۰
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : انقلاب
موضوع : Revolutions
رده بندی کنگره : JC ۴۹۱
رده بندی دیویی : ۳۲۱/۰۹۴
شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۱۳۵۷۹
تاریخ درخواست : ۱۴۰۰/۱۰/۲۰
تاریخ پاسخگویی :
کد پیگیری : ۸۷۱۳۳۳۹

مؤلف
دکتر صلاح الدین هرسنی
■
ناشر
انتشارات کلهری
■
امور گرافیکی، هنری
و صفحه آرایی
شقایق شجاعی
■
طراح جلد
پرهام هرسنی
■
سال و نوبت چاپ
اول- ۱۴۰۰
■
شمارگان
۱۰۰۰ نسخه
■
شابک
۹۷۸-۶۲۲-۷۳۳۹-۶۸-۰

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
سخن مولف	
مقدمه	
فصل اول: کلیات مفهومی و نظری	۱
فصل دوم: تئوری های انقلاب	۳۸
فصل سوم: نمونه های توصیفی و تحلیلی از انقلاب های کلاسیک جهان	۱۶۶
منابع و مآخذ	۲۰۴

سخن مولف

این کتاب بخشی از تلاش های من در حوزه جامعه شناسی سیاسی است. جامعه شناسی سیاسی به عنوان یکی از گرایش های علوم سیاسی همواره در زمره دل مشغولی و دغدغه های من بوده است. اگر چه حوزه جامعه شناسی سیاسی طیف متنوعی از موضوعات علوم سیاسی را به خود اختصاص داده است، اما برای من توجه به پارادایم (انقلاب و جامعه شناسی آن) به عنوان یکی از مباحث جذاب و با اهمیت در این حوزه بوده است و همین اهمیت در من انگیزه ای ایجاد کرد که بخواهم رقیمه و پژوهشی را جهت خاطر علاقه خوانندگان و علاقه مندان نوشته باشم به نگارش در آورم.

البته انگیزه اصلی من در نگارش این کتاب در جایی دیگری آب می خورد و آن مربوط به کنکور دکتری علوم سیاسی در سال ۱۳۸۸ است. اساساً در آن سال ها که شکستن سد کنکور دکتری برای برخی و اساساً برای آنهاییکه علاقمند بودند که به هر طریق ممکن نام پرطمطراق دکتری جلوی اسمشان باشد و آن را به یدک بکشند، در حکم (تکلیف مایطاق) بود و کمتر کسی می توانست از سد چنین کنکوری جانکاه و نفسگیری بگذرد. آنگونه که دیده و شنیده شده است در همان سال ها، حتی همین ناتوانی در شکستن چنین سدی، برخی ها را وادار کرد که در تاجیکستان، آذربایجان، ترکمنستان و سایر بلاد همسایه به اخذ درجه دکتری نایل آیند و صد البته که وضعیتشان در حال حاضر نیز به رغم بازگشت از آن بلاد، پر ابهام است. اما برای من وطن و تحصیل در دانشگاه (علوم و تحقیقات تهران) به جهت اساتید منحصر به فردش، اساتیدی که برترین های اساتید علوم سیاسی ایران بودند، یک آرمان بود و اراده را بر آن نهادم که از سد بزرگی چون کنکور دکتری با افتخار و رتبه برتر بگذرم. در این ارتباط همگان از دوست و دشمن متوجه بودند که چه تلاشی برای

در آزمون دکتری علوم سیاسی در سال ۱۳۸۸ که از شش درس می‌بایست به صورت تشریحی به پرسش‌ها پاسخ داده می‌شد، سوالی برای درس (مسائل ایران: تحولات سیاسی و اجتماعی و روابط خارجی ایران) طرح شده بود مبنی بر آنکه: طبق الگوی توقعات فزاینده- انتظارات ناکام انقلاب‌ها چه هنگام رخ می‌دهند؟ البته ما در دوره (کارشناسی ارشد) درس (سیمناز انقلاب اسلامی) را با نمره (الف) گذرانده بودیم، اما چه سود که استاد مربوط این درس که البته (هر کجا هست خدایا به سلامت دارش) از تئوری‌ها و نظریه‌های انقلاب که لازمه این درس بود، نه کتاب معرفی کرده بود و نه جزوه‌ای و نه بحثی در کلاس شده بود. اگر چه من این سوال را با اتکا به آموخته‌های خود در باره چگونگی وقوع انقلاب‌ها و با رویکرد و تحلیل (سیستمی و الگوی پارسونزی) پاسخ دادم، اما بعد از امتحان با رجوع به منابع اصلی و با پرس و جو از برخی اساتید و طراح سوال یعنی دکتر (علیرضا ازغندی)، متوجه شدم که جواب چیز دیگری است و لازم بود کتاب (انقلاب و بسیج سیاسی) دکتر (حسین بشیریه) را نیز می‌خواندم، چون این سوال بر گرفته از این کتاب بود.

بعد از آنکه جواب را از این کتاب گرفتم، تمایل وصف ناپذیر و شوق انگیزی در من بابت فراگیری نظریه‌ها و تئوری‌های انقلاب و همچنین جامعه‌شناسی انقلاب به وجود آمد و حتی بیشترین حجم تدریس‌های من در دانشگاه‌های منطقه به ویژه دانشگاه مازندران و پردیس‌های دانشگاهی و همچنین دانشگاه‌های آزاد در منطقه غرب مازندران، درس (انقلاب اسلامی) و (جامعه‌شناسی انقلاب) بود. همین علاقه افراطی من سبب شد که همه کتاب‌ها مربوط به تئوری‌ها و نظریه‌های انقلاب را بخوانم و کتابی در این باره نبوده که از نگاه تیز بین و دقت هوشمندانه من غایب و مغفول مانده باشد. البته برای

بررسی همه جانبه در نگارش این کتاب ضرورت داشت که من برخی مسائل مرتبط با جامعه شناسی انقلاب را از کتاب های مربوط به اندیشه های سیاسی به دست آورم که برخی از کتاب ها به عنوان منابع در قسمت فهرست منابع و مآخذ آمده است. به همین خاطر است که بخش قابل توجهی از کتاب، رویکرد اندیشه سیاسی را نیز به خود گرفته است. به این ترتیب و با تلاشی که در این باره به عمل آمد، حاصل این تلاش ها کتابی شد که پیش روی شماست و باید اذعان نمایم که بیشتر مباحث این کتاب در اغلب دانشگاه های منطقه در (درس انقلاب اسلامی) و (جامعه شناسی انقلاب) تدریس شد و به سمع و نظر مخاطبان و دانشجویان رسیده است و با توجه به نظر سنجی های محرمانه و واقعی، مورد قبول و طبع واقع گردید.

البته باید عرض کنم که این کتاب قبل از چاپ دارای حجم بیشتری بود و شامل مباحثی مجزا در باره انقلاب اسلامی و بررسی تطبیقی آن با انقلاب فرانسه و روسیه نیز بوده است. بنابر این اگر بیم از حجیم تر شدن آن نبود می بایست مباحث انقلاب اسلامی و بررسی تطبیقی آن با انقلاب فرانسه و روسیه که حدود ۱۵۰ صفحه بود نیز به آن افزوده می شد. اما صلاح دیدیم که آن مباحث را در کتاب دیگری به چاپ برسانم.

با این همه و با نوع انگیزه ای که بابت نگارش این کتاب از سوی من وجود داشته است، باید بگویم که این کتاب خالی از لغزش و کاستی نیست و امیدوارم که خوانندگان آن نواقص را برای غنی شدن کیفیت کتاب، یاد آوری و گوشزد نمایند.

این رقیمه را نمی توان بدون سیاس و امتنان قلبی از همه کسانی که مرا در تدوین و نگارش این مجموعه یاری داده اند، به پایان آورد. از آنجمله باید قبل از هر چیز از استاد دانا و فرزانه ام دکتر (احمد ساعی) استاد علوم سیاسی و مسائل جهان سوم دانشگاه تهران

ویژه داشته باشم. همچنین از استاد پر مهرم دکتر (کمال پولادی) که با راهنمایی های سنجیده خود همواره مشفق من در امر نگارش کتاب حاضر بوده است، درودی خالصانه داشته باشم. در پایان بر خود لازم می دانم که از تلاش بی وقفه پسرعم (پرهام) عزیز به جهت ویرایش کتاب و طراحی جلد کتاب و همچنین از نیک اندیشی همسر گرانمایه ام به رغم تعلیم و آموزگاری و همچنین (تدبیر منزل) و از آنکه توانسته است عزلت خانه را به یک دولت بی درد سر تبدیل کند، سپاس و تشکر ویژه داشته باشم. مهرشان روز افزون و روزگارشان خوش باد.

دکتر صلاح الدین هرسنی

زمستان ۱۴۰۰

www.ketab.ir